

Nuancer i dokumentation af kropslige signaler

Dokumentation tjener flere formål, både indadtil og udadtil for institutioner på det sociale felt (Greve, 2011), eksempelvis evaluering, faglig udvikling og/eller borgernes udvikling. Da dokumentationskrav afstedkommer behov for konstant intern og ekstern drøftelse af dokumentationens formål og baggrund (Andersen et al., 2020), sætter vi her fokus på, hvordan kropslige signaler dokumenteres. Dette har betydning for, hvordan der kan arbejdes med berøring i den pædagogiske praksis, idet god dokumentationspraksis kvalificere den socialpædagogiske indsats (Sprogøe et al., 2019).

I arbejdet med BBAUM-metoden, er vidensdeling afgørende for løbende at kunne tilpasse indsatsen til den enkelte borger (Oreskov, Nielsen & Secher, under review). Her spiller skriftlig dokumentation en vigtig rolle i overdragelse af viden. Idet BBAUM-metoden er kropsterapeutisk og mange af borgerne har et begrænset sprog, er det afgørende, at personalet er opmærksomme på borgerens kropslige signaler, som en del af dokumentationen. I dette arbejde er det væsentligt at være opmærksom på personalets magt (Nørgaard, 2019) i forhold til, hvad der dokumenteres, samt hvilke tolkninger borgerens kropslige signaler tillægges. Grunden til at dette er essentielt, er fordi dokumentationen har betydning for, med hvilke forventninger personalet møder borgeren (Hjerrild, 2017, s. 31).

I arbejdet med borgere med udviklingshæmning, som har komplekse udfordringer og støttebehov, bør fokus flyttes fra at forklare og objektivisere til at forstå og tolke helhedsorienteret. Personalet skal kommunikere åbent og tydeligt, og søge at forstå borgerens livsverden. I stedet for at lede efter årsager og forklaringer, skal de forsøge at forstå borgeren ud fra borgens perspektiv og mening. Det er vigtigt, at borgerens verden og person træder tydeligere frem end teoretiske analyser (Frilberg og Maul, 2019).

I følgende case ses to forskellige måder at dokumentere og tolke en situation.

Eksempel 1: Ditte afviste BBAUM i dag:

Ditte sad i sofaen, og jeg tilbød hende BBAUM ved at lægge hånden om hendes skulder. Hun viftede min arm væk med sin albue og gik, så hun har ikke fået BBAUM i dag.

Eksempel 2: Gående BBAUM med Ditte i dag

Ditte sad i sofaen, og jeg tilbød hende BBAUM ved at lægge hånden om hendes skulder. Hun viftede min arm væk med sin albue og gik. Jeg gik efter hende og lagde en hånd på hendes ryg for at forberede hende på BBAUM. Vi gik sammen op og ned ad gangen i ca. 5 minutter, hvor hun sagde sine lyde og havde hånden i munden. Da jeg fornemmede at Ditte var klar til det, lavede jeg BBAUM grebet *arm om skulderen* og vi gik ved siden af hinanden. Efter lidt tid prøvede jeg også at lægge en *hånd på centrum*, og det lod Ditte mig gøre i ca. 2 minutter. Vi

afsluttede vores gående BBAUM, da én sagde, at der var mad. På næste møde foreslår jeg at vi diskuterer, hvordan vi kan give BBAUM på en måde, der møder Dittes behov for at være i bevægelse.

Øvelse/refleksionsspørgsmål

- Diskuter forskellen på de to måder at lave dokumentation på, og hvilken betydning de får for personalets møde med Ditte.
- Udvælg et eksempel på dokumentation du selv har skrevet.
 - Er der nogle detaljer du bliver opmærksom på i forhold til din magt til at beskrive og fortolke situationen?
 - Hvilket menneskesyn repræsenterer dokumentationen?
- Diskuter, hvordan der kan laves dokumentation, som på en gang giver indblik i situationen på en sanselig og udtryksfuld måde, uden at den bliver for subjektiv og privat?

Hvis du vil vide mere om temaet, kan du finde inspiration i nedenstående referenceliste.

Referencer

Andersen, R., Sprogøe, J., & Aagerup, L. C. (2020). Dokumentation og socialpædagogik. I: I.A. Bjørnshave (red.), *Kvalitet i social- og specialpædagogik. Grundbog til pædagoguddannelsen*, Dafolo.

Frilberg, C. & Maul, J. (2019). Den lidenskabelige iagttagelse - iagttagelser af børn og voksne med udviklingshæmning. I C. Feilberg & J. Maul (Eds.), *Kvalitative iagttagelser. At forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag* (s. 139–160).

Greve, B. (2011), Editorial Introduction: The Nordic Welfare States – Revisited, *Social Policy & Administration*, 45, 2: 111–13.

Hjerrild, M (2017) *Når vi skriver om mennesker. Om dokumentation i pædagogisk arbejde*. Akademisk forlag

Nørgaard, B (2019) Profession og magt. I K.E., Petersen & T. Erlandsen (2019) *Pædagogen som myndighedsperson*. Samfundslitteratur

Oreskov, S.O., Nielsen, A.R.B. & Secher, S.B. (under review). Systematisk brug af BBAUM med voksne udviklingshæmmede - Betydningen af en kropslig og relationel metode i specialpædagogiske arbejde. *Specialpædagogik*

Sprogøe, J., Christensen, M., Andersen, R. N., Aagerup, L. C., & Hoffmann, M. (2019). *Dokumentation med mening i socialpædagogisk arbejde*. Professionshøjskolen Absalon.